

GOEDE EN BETAALBARE ZORG IS HAALBAAR

De Blok Jos, Suichies Herman, Vogelpoel Lewi, Jansen Thijs, redactie. Het alternatief voor de zorg. Humaniteit boven bureaucratie. Amsterdam: Boom uitgeverij, 2015. 244 pagina's, €25,00. ISBN 978-90-8953-636-5.

Doelgroep Zorgverleners, patiënten, beleidsmakers, verzekeraars en overige belanghebbenden.

Inhoud In 2006 vond in Nederland de stelselherziening in de zorg plaats. Enerzijds ingegeven door ideële motieven, anderzijds door economische noodzaak. Opheffing van het onderscheid tussen particulier en ziekenfondsverzekerden en het instellen van een basisgezondheidszorg waren belangrijke ideële motieven. Het controleren en indammen van een ogenschijnlijke, onbeheersbare kostenontwikkeling was de vermeende economische achtergrond. Door een eenzijdige fixatie op kostenbeheersing is er een toenemende onvrede ontstaan bij zorgvragers en zorgverleners. Deze onvrede wordt gebundeld in dit boek. Het boek bevat een bundeling van de verschillende analyses op welke punten het zoal fout is gegaan. Daarnaast bevat het boek talloze initiatieven waaruit blijkt dat het ook anders kan, zonder dat economische

sche beheersbaarheid van de zorg ten koste gaat van de kwaliteit van die zorg.

Het boek draagt als subtitel *Humaniteit boven bureaucratie*. Het geeft daarmee aan wat dit alternatief moet inhouden: zorg terug naar de menselijke maat. Centraal in het boek staat de opvatting dat goede en betaalbare zorg alleen mogelijk is als het gehele zorgstelsel dienstbaar wordt gemaakt aan de relatie tussen patiënt en zorgverlener. De veranderingen die de schrijvers voorstaan moeten een perestrojka in de zorg teweegbrengen. Een belangrijk instrument tegen bureaucratie en marktwerking is de beweging Het Roer Moet Om. Deze beweging moet, naast andere al eerder tot stand gekomen initiatieven, samen met patiënten en andere hulpverleners de omwenteling in de zorg teweegbrengen. Projecten die elders al succesvol gerealiseerd zijn dienen als voorbeeld voor nieuw te starten initiatieven. Het boek sluit af met een manifest voor allen die met de zorg te maken hebben. Een oproep aan hulpverleners, patiënten, verzekeraars en overheden om de aandacht te verleggen van kostenbeheersing naar kwaliteitsbewaking.

Oordeel Het boek geeft een uitvoerig beeld van de achtergronden van het huidige zorgstelsel. Wat zit er fout en hoe kan het beter? Voor de huisarts die aan den lijve ondervindt dat het zo niet verder kan is het een bemoedigende analyse. Het Roer Moet Om was voor veel huisartsen een eerste aanzet. Dat dit boek een bijdrage moge leveren aan het vervolg hierop en Honderd Bloemen zal Laten Bloeien.

Bèr Pleumeekers

Waardering: ●●●●

HET GEHEIM VAN EEN HOGE LEEFTIJD

Van Hateren Hans, Kleefstra Nanno. 99+ Een geheim... of geluk? Twee artsen in gesprek met tien eeuwelingen. Zwolle: Uitgeverij Langerhans, 2016. 111 pagina's, € 24,95. ISBN 978-90-824914-0-1.

Doelgroep Alle professionals die met ouderen te maken hebben.
Inhoud Twee artsen gaan op bezoek bij tien 99-plussers. De oudsten zijn 103 jaar oud. Zij interviewen vijf mannen en vijf vrouwen over het geheim van hun hoge leeftijd. Ieder hoofdstuk begint met een kort cv van de oudere en een kenmerkende uitspraak. Zij tekenen hun levensverhalen op: verhalen over hun jeugd, die lang niet altijd makkelijk was omdat een ouder jong overleed, de oorlog uitbrak, verblijf in Jappenkampen, onderduiken van partner, overlijden van broertjes en zusjes aan tbc. Maar ook verhalen over gevonden geluk, veerkracht en hoe ze omgingen met tegenslagen in hun leven.

Wat opvalt is hoe actief deze 99-plussers nog in het leven staan ondanks hun kwalen en kwaaltjes. Ondanks alles wat ze hebben meegemaakt tonen ze nog levensmoed en levenslust. Ze weten zich omringd door familie, staan nog vol in het leven en zijn nog steeds van betekenis voor de mensen om hen heen. Een van de geïnterviewden, een vrouw van 101 jaar oud, past iedere dag vier keer even op de baby van de buren

als de andere kinderen naar school moeten. Allen waren ook nog geestelijk en lichamelijk actief: lezen, dichten, nieuws bijhouden op de iPad, zelf kleren naaien, wandelen. Aan het eind van het boek leggen de schrijvers alle verhalen naast elkaar: wat is nu het geheim van ouder worden of is het

toch puur geluk? Opvallend in alle verhalen was dat niemand gekweld werd door wrok ondanks alle tegenslag, ze staan en stonden tevreden in het leven en waren hun hele leven van betekenis voor anderen. Geluk dwing je af.

De opbrengsten van het boek gaan naar het Langerhans Onderzoeksinstituut voor onderzoek naar diabetes.
Oordeel Dit prachtig vormgegeven boek is een genot om te lezen en een must voor degenen die met ouderen werken. Dat een oudere meer is dan 'de opeenstapeling van zijn ziektes' wordt hier prachtig verwoord. De ontroerende foto's erbij maken het verhaal compleet.

Elvira Schouten

Waardering: ●●●●